

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 560

van **CHRIS STEENWEGEN**

datum: 14 april 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Landbouwsector - Ondersteuning korte keten

In de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van 30 maart 2022 werd gevraagd of het concept van voedselregio's rond centrumsteden, zoals bekend in en ondersteund door Wallonië, ook kan passen in de Vlaamse voedselstrategie. Net als Wallonië werkt Vlaanderen volgens de minister op drie terreinen: (1) promoten van de korte keten, (2) het samenbrengen van spelers in een netwerk en (3) het bieden van ondersteuning voor projecten. Toch is er duidelijk een structureel verschil in aanpak en in de gehanteerde budgetten. Onze aandacht en steun richt zich vooral op de individuele korteketenlandbouwer, en voorziet niet in een tussenstructuur die regionaal kan aanzetten tot doorstart en samenwerking.

De minister toonde zich bereid om de concrete ondersteuning voor de korte keten in Vlaanderen in beeld te brengen en de gebruikte budgetten op te lijsten om zo een vergelijking met de Waalse aanpak mogelijk te maken.

Met deze schriftelijke vraag willen we het engagement van de minister opvolgen.

1. hoeveel steunmiddelen gaan er op vandaag naar de korteketenlandbouwbedrijven en hoe staat dit in verhouding tot de middelen besteed aan landbouwbedrijven in een klassiek verdienmodel? Gelieve daarbij korte keten duidelijk te onderscheiden van 'lokale voeding'. In de korte keten is de boer immers prijszetter; lokaal verkopen zegt over de prijs die een boer krijgt in de keten niets.
 - a) welke middelen zijn er voor de Week van de Korte Keten?
 - b) Er is steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voor noodzakelijke investeringen in eigen verwerking en afzet.

Hoeveel bedrijven maakten daar de voorbije jaren gebruik van? Hoe is de evolutie van die cijfers?
 - c) rechtvanbijdeboer.be is een platform dat verkooppunten in de korte keten zichtbaar maakt voor de consument (website wordt in 2022 gemoderniseerd en beter geïntegreerd in het grotere platform lekkervanbijons.be).

Hoe zal het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) vermijden dat, door de integratie, het onderscheid tussen korte keten en lokale productie verloren gaat?
 - d) hoeveel bedrijven deden, specifiek voor hun korteketeninitiatieven een beroep op 'raad op maat' van KRATOS? Voor welke budgetten?

2. Op welke manier steunt Vlaanderen het opzetten van tussenstructuren om boeren te 'ontzorgen' zodat ze makkelijker de stap naar de korte Keten kunnen zetten?
 - a) heeft Vlaanderen geïnvesteerd in harde infrastructuur voor de gezamenlijke verkoop, slacht of verwerking van korteketenbedrijven? Indien ja, over welke initiatieven gaat het? Welke budgetten werden hiervoor uitgetrokken?
 - b) heeft Vlaanderen een beleid om korteketenboeren die zich willen verenigen in coöperaties te ondersteunen? Die coöperaties zijn specifiek omdat ze zich situeren binnen een regio en niet binnen één productgroep. Welke initiatieven neemt de minister of plant ze te nemen?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 560 van 14 april 2022

van **CHRIS STEENWEGEN**

1. a. De Week van de Korte Keten is een samenwerking tussen het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), het Departement Landbouw en Visserij, het Steunpunt Korte Keten en de Vlaamse provincies. VLAM verzorgt de overkoepelende communicatie en heeft daarvoor een budget van 10.000 euro (incl. btw). De Vlaamse provincies zetten voor de lokale communicatie en organisatie een bijkomend budget in. Dit is afhankelijk van provincie, maar bedraagt gemiddeld 20.000 euro/provincie.
- b. Vanuit het Vlaams landbouwinvesteringsfonds (VLIF) bestaat er steun voor investeringen met betrekking tot hoevezuivel, hoevevlees, andere hoeveproducten en detailverkoop. Hiervoor wordt 30% steun gegeven en jonge landbouwers krijgen 40% steun. Bedrijven die voldoen aan de VLIF-voorwaarden komen in aanmerking. De voorwaarden werden in het verleden aangepast om korteketenlandbouwers vlotter toegang te geven tot het VLIF. De aangevraagde investeringen van deze categorie werden in het verleden altijd geselecteerd. Uiteraard kunnen deze bedrijven ook voor andere investeringen steun aanvragen, deze zitten mee vervat in het totale selectiebedrag.

Tabel 1. Aantal bedrijven in een gegeven jaar in de periode 2018-2021 die minstens voor één van de korteketeninvesteringen steun aanvroegen

Jaartal	Aantal bedrijven	Aantal geselecteerde investeringen	Selectiebedrag (euro)	Totaal selectiebedrag
2018	81	142	1.880.106	91.103.480
2019	92	163	1.716.999	138.027.668
2020	163	255	2.698.451	140.579.705
2021	145	240	3.233.333	122.458.400
Totaal	481	800	9.528.889	492.169.253

Bron: Departement Landbouw en Visserij

- c. De integratie van de website rechtvanbijdeboer.be in het Lekker van bij Ons-platform zal beide platformen versterken, waarbij rechtvanbijdeboer.be nog steeds de eigenheid van korte keten zal benadrukken. De korte keten is onderdeel van lokale voeding en heeft er dus zeker zijn plaats. Ondertussen blijft de werking, zoals nu al het geval is, verweven met elkaar waarbij er veel links zijn tussen beide platformen. Zo wordt nu ook reeds bij recepten en nieuwsbriefposts van lekkervanbijons.be verwezen naar rechtvanbijdeboer.be en vice versa. Daarnaast blijft VLAM ook inhoudelijke artikels maken om de specifieke vormen van korte keten te belichten.
- d. Binnen KRATOS, het bedrijfsadviessysteem voor landbouwers dat mee gefinancierd wordt vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO), wordt gewerkt met thematische modules waarin verschillende aspecten aan bod moeten komen zoals opgenomen in het bestek. Twee modules kunnen daarin betrekking hebben op korte keten.

Ten eerste is er een module 'Technisch advies verwerking primaire landbouwproducten (voeding)'. Het gaat hierbij om advies rond de verwerking van primaire landbouwproducten met betrekking tot het proces, de kwaliteit en/of de verpakking, of technisch advies met betrekking tot de valorisatie van neven- of reststromen die ontstaan bij de verwerking van landbouwproducten. In de periode 2018-2021 werden 28 adviezen verleend.

Ten tweede is er de module 'ondernemingsplan'. Deze heeft bij uitstek het doel om landbouwers te laten nadenken over hun bedrijfsmodel, en de omschakeling naar een ander verdienmodel af te wegen en te onderzoeken. Hierin komen aspecten als missie, visie, management, marketing en financiële aspecten aan bod. Deze module kan gaan over elk mogelijk verdienmodel. In de periode 2018-2021 werden binnen deze module 658 adviezen verleend. Hoeveel hiervan specifiek met betrekking tot korteketenactiviteiten waren is niet bekend.

2. a. Binnen de verschillende projectoproepen vanuit mijn administratie zijn deze tussenstructuren en bijkomende investeringen mogelijk. Via de maatregel 'VLIF-steun aan de agrovoedingssector' kunnen ook groepen landbouwers zich organiseren om samen aan verwerving of afzet te doen. Ook binnen het Europees Partnerschap voor Innovatie (EIP) zijn er kansen. Zo werden in het verleden al de projecten 'Mobiele slachteenheid' (looptijd 2017-2019, 34.490 euro) en 'Nood aan microslachthuizen' (looptijd 2021-2023, 75.000 euro) gesubsidieerd. In het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zal vanaf 2023 een nieuwe samenwerkingsmaatregel geïntroduceerd worden. Hierin bestaan er mogelijkheden om de korteketenverkoop en de gezamenlijke verwerking van landbouwproducten op te schalen.
- b. Mijn administratie werkt momenteel verder op diverse aspecten van de korte keten. Een van de aspecten betreft het 'opschalen van de korteketenverkoop'. Daarbij is een mogelijke piste om de mogelijke afzetkanalen te verruimen (en met ook meer variatie) via samenwerkingsverbanden tussen landbouwers, waaronder ook coöperaties.